

Informācijas avoti uztura bagātinātāju sastāvdaļu izvērtēšanai

Pārtikas uzņēmums savā darbībā ir atbildīgs par pārtikas kvalitāti un nekaitīgumu, kā arī par izplatāmās pārtikas atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām un uzņēmuma deklarētajām prasībām.

Lai izvērtētu uztura bagātinātāju sastāvu, ir jāizvērtē gan tā sastāvā esošie vitamīni, minerālvielas un citas vielas, kurām ir uzturvērtība vai fizioloģiska ietekme, gan arī tās vielas, kuras tiek pievienotas tehnoloģiskos nolūkos, piemēram, pārtikas piedevas, aromatizētāji u.c.

Pārtikas uzņēmumam pirms paziņojuma iesniegšanas ir jāveic uztura bagātinātāju sastāva atbilstības izvērtēšana. Izvērtējot konkrēto uztura bagātinātāju, var tikt izmantoti zemāk minētie avoti, taču ņemt vērā, ka šim dokumentam ir tikai informatīvs raksturs.

1. Vitamīni/minerālvielas:

Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (EFSA) [kopsavilkums](#) – kurā ir minēts lielākais drošais vitamīnu un minerālvielu daudzums dienas devā.

Apsvērumi, kuri ir jāņem vērā uzņēmumam nosakot maksimālo vitamīnu un minerālvielu daudzumu – [MK noteikumu Nr. 685 7. punkts](#)

Atļautie ķīmiskie savienojumi un mērvienības – [Direktīva 2002/46/EK](#)

Papildu nosacījumi vitamīniem un minerālvielām, kuri ir iekļauti atļauto jauno pārtikas produktu Savienības sarakstā – [Regula Nr. 2017/2470](#)

2. Vielas, kurām ir uzturvērtība vai fizioloģiska ietekme:

[Eiropas Zāļu aģentūras sagatavotās augu monogrāfijas](#) – informācija par attiecīgā auga devām, kādas tiek izmantotas augu izcelsmes zālēs.

Pasaules Veselības organizācijas sagatavotās augu monogrāfijas – [WHO monographs on selected medicinal plants](#)

[Latvijas Zāļu reģistrs](#) – aktuālā informācija par Latvijā reģistrētām un izplatītām zālēm, ietverot arī Eiropā centralizēti reģistrētas zāles.

Eiropas Zāļu aģentūras mājaslapā pieejamā informācija par visām zālēm, kurām ir spēkā esoša reģistrācija Eiropas Ekonomikas zonā – [Article 57 datubāze](#)

Atļauto jauno pārtikas produktu Savienības saraksts [Regula Nr. 2017/2470](#)

Eiropas Savienības Jaunās pārtikas statusa katalogs (*Novel Food Status Catalogue*), kurā ir apkopota Eiropas Komisijas un dalībvalstu rīcībā esošā informācija par augu un dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktiem, kā arī citām vielām, kuru statuss ir izskatīts jaunās pārtikas regulējuma ietvaros – [NFSC katalogs](#)

Eiropas Savienības dalībvalstu lēmumi par dažādu pārtikas produktu statusu – [konsultatīvie pieprasījumi](#)

[Latvijā izmantošanai pārtikā aizliegtie augi un augu daļas](#)

Aizliegtās vielas, ierobežotās vielas un vielas, kuras pārbauda Kopienas iestādes – [Regula Nr. 1925/2006](#)

BELFRIT saraksts - [Belģijas, Francijas un Itālijas harmonizētais to augu saraksts, kuriem ir zināma to izmantošanas vēsture uztura bagātinātājos](#)

Austrija [Austrijas kompetentās institūcijas sagatavotais saraksts - augi vai augu daļas, ko izmanto tējās.](#)

Itālija Itālijas kompetentās institūcijas sagatavotie saraksti – [augi](#) un [citas vielas, kuras izmanto uztura bagātinātājos](#)

Beļģija <https://www.health.belgium.be/fr/organisation-politique/reglementation-documents-politique/arrete-royal-31-aout-2021>

Vācija [Vācijas kompetento institūciju sagatavotie augu, alģu un sēņu saraksti \(2. izdevums, papildināts\)](#)

Dānija [Dānijas kompetentās institūcijas sagatavotais augu saraksts](#)

[Dānijas noteikumi citām vielām, kuras izmanto pārtikā un uztura bagātinātājos](#)

Spānija [Spānijas noteikumi citām vielām, kuras izmanto uztura bagātinātājos](#)

Francija [Ēterisko eļļu saraksts](#)

Polija [Nacionālās prasības uztura bagātinātājiem](#)

3. Vielas, kuras tiek pievienotas tehnoloģiskos nolūkos:

Pārtikas piedevas

Eiropas Savienībā atļautās pārtikas piedevas – [Regula Nr. 1333/2008](#)

Eiropas Savienībā atļauto pārtikas piedevu specifikācijas – [Regula Nr. 231/2012](#)

Pasaules Veselības organizācijas [pārtikas piedevu monogrāfijas](#)

Codex alimentarius [pārtikas piedevu datu bāze](#)

Aromatizētāji

Eiropas Savienībā atļautie aromatizētāji – [Regula Nr. 1334/2008](#)

Aromatizētāji un pārtikas sastāvdaļas ar aromatizētāju īpašībām, kurus var izmantot pārtikā vai uz tās bez novērtējuma un apstiprinājuma – [*Fenaroli's Handbook of Flavor Ingredients*](#)

4. Cita noderīga informācija:

- 1) Kā aprēķināt augu ekstraktam ekvivalento drogas daudzumu?
 - a. Sausie ekstrakti. Produktā X ir 10 mg sausā auga ekstrakta. Ir zināma ekstrakta un auga attiecība, kas ir 8:1. Tātad 10 mg ekstrakta atbilst $8 \times 10 \text{ mg} = 80 \text{ mg}$ auga drogas.
 - b. Šķidrie ekstrakti. Produktā X ir 20 mg šķidrā auga ekstrakta. Ir zināma ekstrakta un auga attiecība, kas ir 1:5. Tātad 20 mg ekstrakta atbilst $20 \text{ mg} : 5 = 4 \text{ mg}$ auga drogas.
- 2) Augu latīniskie nosaukumi un to sinonīmi <https://www.worldfloraonline.org/>
- 3) Informācija par Latvijā sastopamajām sēņu, augu un dzīvnieku sugām <https://www.latvijasdaba.lv/>
- 4) Papildu prasības trešajās valstīs ražotiem uztura bagātinātājiem, kuri satur dzīvnieku izcelsmes sastāvdaļas
[Informācija par trešo valstu atzītajiem uzņēmumiem, kuri ir tiesīgi ievest dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktus Eiropas Savienībā](#)
[Informācija par kombinēto produktu ieviešanu no trešajām valstīm](#)
- 5) Informācija par veselīguma norādēm -
<https://ec.europa.eu/food/food-feed-portal/screen/health-claims/eu-register>
<https://www.efsa.europa.eu/en/topics/health-claims-art-13>
- 6) Eiropas Savienības datu bāzes - <https://ec.europa.eu/food/food-feed-portal/screen/home?event=search> – veselīguma norādēm, pārtikas piedevām, aromatizētājiem u.c.

PVD atgādina, ka uzņēmumiem, kuri saskaņā ar Pārtikas aprites uzraudzības likumā noteiktajām prasībām, ir pakļauti PVD uzraudzībai, lai uzsāktu darbību pārtikas aprītē, ir jāiesniedz PVD pieteikums pārtikas uzņēmuma reģistrācijai vai atzīšanai. Vairāk informācijas skatīt šeit:
<https://www.pvd.gov.lv/lv/uznemuma-registracija>.

Pirms Jūs iesniedzat dokumentus uztura bagātinātāja reģistrācijai, lūdzu pārliecinieties, ka Jūsu uzņēmums ir reģistrēts pārtikas aprītē.
